RIKOSUHRIPÄIVYSTYS

HE 30/2015 vp
VNS 1/2015 vp
6.10.15

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Rikosuhripäivystyksen lausunto hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi 2016

Rikosuhripäivystys (RIKU) kiittää lakivaliokuntaa mahdollisuudesta lausua valtion talousarviosta vuodelle 2016 sekä valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2016–2019. Valtion talousarvion osalta kommentoimme lausunnossa oikeusministeriön hallinnonalan momenttia 25.01.50 (avustukset).

RIKU pitää erittäin tärkeänä sitä, että rikoksen uhrien tukipalveluille osoitetut määrärahat kasvavat vuonna 2016 ja edelleen vuodesta 2017 lukien julkisen talouden suunnitelman 2016–2019 mukaisesti (s. 22). Rahoitusta uhrien tukipalveluihin tullaan keräämään rikosuhrimaksusta.

Tukipalveluiden vahvistamista edellyttävät ***EU:n rikosuhridirektiivi***, joka tulee saattaa kansallisesti voimaan 16.11.15 mennessä, sekä ***Istanbulin sopimus*** (Euroopan Neuvoston ihmisoikeussopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta), joka tuli Suomen osalta voimaan 1.8.15.

Direktiivi velvoittaa yksiselitteisesti jäsenvaltiot huolehtimaan uhrien yleisistä tukipalveluista. Direktiivin 8 artiklan (Oikeus käyttää uhrien tukipalveluja) mukaan

> ”Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että uhrilla on tarpeidensa mukaisesti mahdollisuus käyttää maksutta luottamuksellisia uhrin etua edistäviä uhrien tukipalveluja ennen rikosoikeudellista menettelyä, sen kuluessa ja tarvittavan ajan sen jälkeen. Perheenjäsenillä on oikeus käyttää uhrien tukipalveluja tarpeidensa sekä uhriin kohdistuneen rikoksen johdosta aiheutuneen vahingon suuruuden mukaisesti.”

Istanbulin sopimuksen 24 artiklassa (Auttavat puhelimet) puolestaan todetaan, että

> ”Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet ottaakseen valtakunnallisesti käyttöön maksuttomia ympärivuorokautisesti (24/7) toimivia auttavia puhelimia, joissa neuvotaan soittajia kaikkiin tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin väkivallan muotoihin liittyvissä asioissa luottamuksellisesti tai sallien heidän esiintymisensä nimettömänä”.

Ainakin direktiivin edellyttämät yleiset rikosuhripalvelut ja Istanbulin sopimuksen mukainen 24/7 puhelin on ensi vuonna tarkoitus rahoittaa kyseiseltä momentin kohdalta. Neuvottelut ja valmistelut näiden palveluiden toteuttamiseksi Suomen velvoitteiden mukaisesti ovat par-

haillaan käynnissä. RIKUn palveluiden osalta on suunniteltu, että uhrien yleiset tukipalvelut saatettaisiin direktiivin edellyttämälle tasolle vuonna 2017, jolloin vuosi 2016 olisi vielä siirtymäkausi.

Jokavuotiseen tapaan Rikosuhripäivystyksessä on jouduttu odottamaan tulevan vuoden rahoituksen varmistumista aivan vuoden viime päiviin asti eduskunnan budjetin hyväksymiseen sekä Raha-automaattiyhdistyksen avustusehdotuksen valmistumiseen saakka. Olisi tärkeää, että jatkossa valtionavustuksista uhrien tukipalveluiden rahoittamiseksi voitaisiin tehdä avustussuunnitelma muutamaksi vuodeksi eteenpäin toiminnan suunnitelmallisuuden ja jatkuvuuden varmistamiseksi.

Rikosuhripäivystys kiittää eduskuntaa tuesta, jota toiminnallemme on jo monena vuotena osoitettu ja toivoo, että valtion budjetti tältä osin hyväksytään esitetyssä muodossa.

Leena-Kaisa Åberg
toiminnanjohtaja

Rikosuhripäivystys
Maistraatinportti 4 A 7.krs
00240 Helsinki
p. 050 3378 703
leena-kaisa.aberg@riku.fi
www.riku.fi